

Tekoäly asiantuntijatyöpaikoilla – tietoa, ratkaisuja ja visioita

Pyydämme sinua osallistumaan Työterveyslaitoksen tutkimukseen Tekoäly asiantuntijatyöpaikoilla – tietoa, ratkaisuja ja visioita, jossa selvitetään generatiivisen tekoälyn käytön vaikutuksia asiantuntijatyöpaikoilla ja -työssä, ja jossa työpaikkasi on kohdeorganisaationa. Osallistuminen tutkimukseen on täysin vapaaehtoista.

Miksi tutkimus tehdään?

Generatiiviseen tekoälyyn liittyy mahdollisuuksien lisäksi monia riskejä. Generatiivisen tekoälyn hyödyntäminen työn tuottavuutta ja asiantuntijatyön mielekkyyttä edistävällä tavalla edellyttää työpaikoilta uudenlaista osaamista ja ymmärrystä. Tekoäly asiantuntijatyöpaikoilla -hankkeen tavoitteena on:

1. Ymmärtää generatiivisen tekoälyn käytön nykyisiä ja tulevia vaikutuksia asiantuntijatyöpaikoilla ja -työssä.
2. Selvittää generatiivisen tekoälyn käytön yhteyksiä työn hallintaan, merkityksellisyyteen ja hyvinvointiin eri aloilla ja eri uravaiheessa.
3. Kartoittaa tekoälyä hyödyntävän asiantuntijatyön pidemmän aikavälin kehitysmahdollisuuksia ja sen työpaikka- ja työelämätasoisia vaikutuksia.

Lisäksi hankkeessa kehitetään tutkimuksen pohjalta ja yhteistyössä organisaatioiden kanssa käytännön työkalu, Visiot-tiekartta, joka tukee asiantuntijatyöpaikkoja generatiivisen tekoälyn käyttöönotossa ja käytön visioinnissa.

Kutsumme sinut osallistumaan tutkimukseen, koska työpaikkasi on mukana hankkeessa kohdeorganisaationa. Se tarkoittaa, että työpaikkasi henkilökunnan (asiantuntijoiden ja johdon sekä HR:n edustajien) parissa kerätään tutkimusaineistoa. Haastattelemme työpaikallasi n. 10 asiantuntijaa ja 2–4 johdon ja HR:n edustajaa. Toteutamme työpaikkasi henkilökunnan parissa lisäksi e-lomakekyselyn kolme kertaa hankkeen aikana. Kutsumme sinut osallistumaan sekä haastatteluun (roolisi mukaisesti joko asiantuntija- tai johdon/HR:n edustajien haastatteluun) että e-lomakekyselyihin. Osallistuminen haastatteluun ja e-lomakekyselyihin on täysin vapaaehtoista. Yhteen e-lomakekyselyyn vastaaminen ei myöskään tarkoita, että sinun tulisi vastata kaikkiin kolmeen kyselyyn, vaan keskeyttäminen on mahdollista milloin tahansa.

Osallistumalla tutkimukseen autat lisäämään ymmärrystä generatiivisen tekoälyn käytöstä suomalaisilla työpaikoilla ja kerryttämään tietoa käytön vaikutuksista asiantuntijoiden työhön.

Miten tutkimus tehdään?

Tutkimuksessa hyödynnetään sekä valmista aineistoa (Työolotutkimus 2023) että kerätään uutta laadullista ja määrällistä aineistoa. Hankkeessa hyödynnetään seuraavia aineistoja, joista kolmea ensimmäistä kerätään työpaikallasi:

- **Asiantuntijahaastattelut** (N=10 haastattelua/työpaikka). Haastattelut toteutetaan v. 2025. Yhden haastattelun kesto n. 1,5 h. Haastattelut tehdään työajalla ja ne tallennetaan. Haastattelut voidaan tehdä joko etänä Teamsin välityksellä tai kasvokkain.
- Henkilöstön parissa kerättävä **e-lomakeaineisto**. E-lomakeaineisto kerätään kolme kertaa hankkeen aikana ja sen avulla kerrytetään tietoa muutoksista generatiivisen tekoälyn käytössä ja käytön vaikutuksista. Kyselyyn voi vastata työajalla. Kyselyyn vastaamisessa menee noin 20 minuuttia.
- **HR:n edustajien ja organisaatioiden johdon haastattelut** (N=2-4/työpaikka). Haastattelut toteutetaan v. 2025. Yhden haastattelun kesto 1,5 h. Haastattelut tehdään työajalla ja ne tallennetaan. Haastattelut voidaan tehdä joko etänä Teamsin välityksellä tai kasvokkain.
- **AI-visiot-kysely** Henry ry:n jäsenille (kyselylinkkiä jaetaan Henry ry:n uutiskirjeessä). Kyselyyn vastaamisessa menee noin 20 minuuttia.
- Lisäksi toteutetaan **e-lomakekysely finanssialan toimijoiden parissa**. Kyselylinkkiä levitetään Finanssiala ry:n, Ammattiliitto Pro ry:n, Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n ja Ylemmät toimihenkilöt YTN ry:n uutiskirjeissä. Kyselyyn vastaamisessa menee noin 15 minuuttia.
- Hankkeessa hyödynnetään myös **Työolotutkimus 2023** (N= n. 4 000) -aineistoa (jossa tarkastelun kohteina on mm. tekoälyn käyttö työssä, työn hallinta, osaaminen, työn merkitys, hyvinvointi, työn imu, toimiala, sp, ikä uravaihe)

Monipuolinen aineisto ja monimenetelmällinen (sekä laadullista että määrällistä aineistoa hyödyntävä lähestymistapa) varmistaa, että saamme hyvän kuvan tutkittavasta ilmiöstä. Keräämällä e-lomakeaineistoa kohdeorganisaatioissa kolme kertaa hankkeen aikana pystymme arvioimaan myös hankkeen aikana (1.9.2024– 28.2.2027) tapahtuvia muutoksia.

Teamsin välityksellä tapahtuvaan haastatteluun osallistuminen edellyttää rauhallista tilaa. Haastattelu voidaan tehdä tarvittaessa myös kasvokkain työpaikalla, myös silloin on hyvä varata rauhallinen tila haastattelua varten.

Haastatteluun osallistuminen edellyttää tallennettavaa osallistumissuostumusta. Hankkeen kyselyiden kohdalla niihin vastaaminen tulkitaan osoitukseksi osallistumissuostumuksesta.

Mitä tietoja kerätään?

Asiantuntijahaastattelujen ja kohdeorganisaatioissa tehtävien e-lomakekyselyjen avulla kerätään tietoja generatiivisen tekoälyn käyttökokemuksista ja käytön vaikutuksista sekä kartoitetaan näkemyksiä generatiivisen tekoälyn roolista tulevaisuudessa ja generatiivisen tekoälyn tuomista osaamisen kehittämisen tarpeista. Johdon ja HR:n edustajien haastatteluissa fokuksessa on generatiivisen tekoälyn käyttö organisaatiotasolla. Erityisen kiinnostuksen kohteina ovat generatiivisen tekoälyn hyödyntämiseen liittyvät tavoitteet ja strategia sekä mm. generatiivisen tekoälyn tuomat osaamisen kehittämisen tarpeet ja sen käyttöön liittyvät eettiset kysymykset.

Asiantuntijoiden ja johdon/HR:n edustajien haastatteluissa käsitellään yhteystietoja (nimi ja sähköpostiosoite), taustatietoja ja mielipidetietoja. E-lomakekyselyssä kerätään mielipide- ja taustatietoja kaikilta vastaajilta. Yhteystietoja kerätään vain, jos vastaaja ilmoittaa e-lomakekyselyn kautta kiinnostuksensa osallistua asiantuntijahaastatteluun ja jättää vapaaehtoisesti yhteystietonsa. Asiantuntijahaastatteluihin liittyviä yhteystietoja voidaan saada myös työnantajalta, jos haastateltava on antanut työnantajalle siihen luvan. Tutkittavien yhteystietoja on mahdollista siis saada tutkittavilta itseltään tai työnantajalta. Kaikki tausta- ja mielipidetiedot saadaan tutkittavilta itseltään.

Kuka tekee tutkimuksen?

Tutkimuksen toteuttaa Työterveyslaitos ja sitä rahoittaa Työsuojelurahasto ja Työterveyslaitos. Hankkeen kohdeorganisaatioina ovat seuraavat työpaikat, joiden henkilöstön parissa kerätään tutkimusaineistoa: Fondia Oyj, Nitor Group Oy, Psycon Oy, Solita Oy ja Yleisradio Oy. Lisäksi hankkeessa tehdään yhteistyötä Henry ry:n kanssa, joiden jäsenistön parissa kerätään AI-visio-kyselyaineistoa ja Finanssiala ry:n kanssa, joka koordinoi finanssialan toimijoille suunnatun kyselyn levittämistä.

Tutkimuksessa syntyvän tulosaineiston omistusoikeus kuuluu Työterveyslaitokselle.

Milloin tutkimus tehdään?

Tutkimus alkoi 1.9. 2024 ja päättyi 28.2.2027.

Hankkeen haastatteluaineistoa (mutta ei muita aineistoja) käytetään myös Renewing Capitals - tutkimushankkeen Työterveyslaitoksen osahankkeessa (2025-2031), jos hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen Suomen Akatemialta vuonna 2025. Lisätietoa Renewing Capitals -tutkimushankkeesta saat tutkimusprofessori Ari Väänäselältä (ari.vaananen@ttl.fi) tai hanke-esitteestä, joka toimitetaan haastateltaville etukäteen.

Lisäksi Tekoäly asiantuntijatyöpaikoilla -tutkimukseen voi liittyä jatkotutkimus sen aihepiiristä (generatiivinen tekoäly ja asiantuntijatyö). Jatkotutkimukseen liittyvä yhteydenotto voi tulla vuosina 2026–2030. Myös jatkoyhteydenottoon suostuminen on vapaaehtoista ja voit osallistua tähän tutkimukseen, vaikka et suostuisi jatkoyhteydenottoon. Jatkotutkimuksesta informoidaan henkilökohtaisesti yhteydenoton yhteydessä.

Kysyttävää? Ota yhteyttä meihin!

Kirsi Yli-Kaitala

tutkimuksen vastuullinen johtaja

Työterveyslaitos

+358 43 824 8585

kirsi.yli-kaitala@ttl.fi

Tutustu hankkeeseen osoitteessa: <https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/tekoaly-asiantuntijatyopaikoilla-tietoa-ratkaisuja-ja-visioita>.

TUTKIMUSHANKETTA RAHOITAA:

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta ja tietosuojasta

Haluatko osallistua vapaaehtoiseen tutkimukseen

Työterveyslaitos on suomalainen työhyvinvoinnin asiantuntija. Teemme paljon tieteellistä tutkimusta. Sinua on pyydetty osallistumaan tieteelliseen tutkimukseen nimeltä ”Tekoäly asiantuntijatyöpaikoilla – tietoa, ratkaisuja ja visioita”.

Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös tutkimuksen aikana milloin tahansa keskeyttää osallistumisen, esimerkiksi jättää kyselyyn tai haastatteluun vastaamisen kesken. Voit myös perua osallistumisesi tutkimukseen, jolloin sinuun ei olla enää yhteydessä.

Jos keskeytät tai perut osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa. Jos haluat, että emme käytä tietojasi tutkimuksessa, voit **vastustaa** henkilötietojesi käsittelyä. Tämä tarkoittaa, että tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan. Keskeyttäminen tai osallistumisen peruminen missä tahansa tutkimuksen vaiheessa ennen sen päättymistä ei vaikuta kohteluusi millään tavalla nyt tai tulevaisuudessa.

Henkilötietojen käsittelyperuste ja siihen liittyvät oikeudet

Tässä tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Henkilötietojen käsittelyperuste on yleinen etu.

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä eli pyytää, että henkilötietojasi ei käytetä tutkimuksessa. Tällöin henkilötiedot siirretään pois tutkimuskäytöstä pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon.

Sinulla on oikeus saada pääsy tietoihin ja tarkastaa itseäsi koskevat henkilötiedot sekä saada tietoista jäljennös. Sinulla on oikeus pyytää tietojen oikaisemista. Sinulla on myös oikeus pyytää käsittelyn rajoittamista. Lisäksi sinulla on oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojan valvontaviranomaiselle. E-lomakeaineiston kohdalla yksittäistä vastaajaa on todennäköisesti mahdoton tunnistaa kuin harvinaisissa yksittäisissä tapauksissa. Tästä syystä tietopyyntöä ei todennäköisesti voi toteuttaa. Haastatteluaineiston kohdalla tunnistaminen on mahdollista.

Voimme toteuttaa oikeudet, jos meillä on tarpeeksi sellaista henkilötietoa, josta voimme tunnistaa sinut. Ota yhteyttä tietosuojavastaavaan, jos haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi.

Lisätietoa tietosuojasta:

<https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-ja-kehittamishankkeiden-rekisterien-tietosuoja>

Tietoja käsitellään turvallisesti

Käsitlemme tietojasi lainmukaisesti, turvallisesti ja luottamuksellisesti. Käytämme aineistoja vain tieteelliseen tutkimukseen.

Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Henkilötietoja käsitellään kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvalisessa IT-palvelussa. Työterveyslaitoksella on sopimus kunkin IT-palveluntarjoajan kanssa ja henkilötietojen käsittelyn ehtoista ja vaatimuksista on sovittu. Käytämme myös palveluntarjoajia, jotka muuttavat äänitallenteet tekstiksi. Saat halutessasi lisätietoa palveluntarjoajista tutkimuksen vastuuhenkilöltä tai tietosuojavastaavalta.

Tutkimustulosten raportointi

Teemme aineistosta tieteellisiä julkaisuja ja muita tutkimukseen liittyviä julkaisuja kuten tiedotteita. Voimme antaa raportin työstä tutkimuksen rahoittajalle ja työpaikalle.

Raportoimme tulokset siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää koskevia tietoja työnantajalle.

Aineiston säilytys, luovutukset ja jatkokäyttö

Kansallisarkisto on määrännyt Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot henkilötietoineen pysyvästi säilytettäväksi. Tämän vuoksi tutkimuksen päätyttyä säilytämme aineiston ja henkilötiedot pysyvästi Työterveyslaitoksen arkistossa.

On mahdollista, että aineistoa käytetään myöhemminkin tutkimukseen. Aineistoa voidaan luovuttaa myös muille tutkimusta tekeville tahoille lain sallimilla tavoilla. Jatkokäytöstä informoidaan tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan henkilökohtaisesti, Työterveyslaitoksen verkkosivuilla tai muiden tutkimusta tekevien tahojen kautta.

Ota yhteyttä tarvittaessa

Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Annamme mielellämme lisätietoja:

Rekisterinpitäjä

Työterveyslaitos
PL 40
00032 Työterveyslaitos
p. 030 4741 (vaihe)

Tutkimuksen vastuhenkilö

Kirsi Yli-Kaitala, VTM, erityisasiantuntija
Topeliuksenkatu 41 b
00250 Helsinki
p. 043 824 8585
kirsi.yli-kaitala@ttl.fi

Työterveyslaitoksen tietosuojavastaava

p. 030 474 2429
tsv@ttl.fi
<https://www.ttl.fi/tietosuoja>